

İSLAM'DA YALAN VE EMANET ANLAYIŞI

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

*el-Hamdülillahi Rabbi'l âlemin ve'l-âki-
betü li'l-müttekîn. Vessalâtü vesselâmü alâ
seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ec-
maîn.*

*İ'lemû eyyühe'l-ihvân enne efdale'l-
kitâbi kitâbullah ve enne efdale'l-hedyi hedyü
muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem ve
şerra'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin
bid'ah ve külle bid'atin dalâleh ve külle
dalâletin fi'n-nâri. Ve bi's-senedi'l-muttasılı
ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme en-
nehû kâle;*

a. İslam'da Vaatlere Sadakat

تَقَبَّلُوا إِلَى بَيْتٍ أَتَقَبَّلُ لَكُمْ الْجَنَّةَ: إِذَا حَدَّثَ
أَحَدُكُمْ فَلَا يَكْذِبْ وَإِذَا وَعَدَ فَلَا يُخْلِفْ وَإِذَا ائْتَمَنَ
فَلَا يَخْنُ وَغَضُّوا أَبْصَارَكُمْ وَكَفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَاحْفَظُوا
فُرُوجَكُمْ

*Tekabbelû lî bisitin e tekabbelü lekümü'l-
cennete: İzâ haddese ehadüküm felâ yekzib,*

ve izâ va'ade felâ yuhlif, ve ize'tümine felâ yehun ve ğuddû ebsâraküm, ve keffû eydiyeküm, va'hfazû fûrûceküm.

Ravâhu Hâkim, Beyhakî, İbn Menî ve el-Harâitî Enes *radıyallahu teâlâ anh'ten*.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

“Siz altı şeyi tekeffül edin, altı şeyi yapacağınıza dair bana söz verin, ben de sizin cennete gireceğinizi tekeffül edeyim.”

Siz altı şeyi tekeffül edin ben de sizin için cenneti tekeffül ediyorum. Yani cennete gireceksiniz. Altı şey. Birisi:

İzâ haddese ehadüküm felâ yekzib. “Konuşurken katiyen yalan konuşmayacaksınız.”

Katiyen yalan sözü söylememek üzere söz verin, cennet sizin, bir.

Tabii yalan aslında çok çeşitli hadisler var. Bu her millette, her kavimde ve her kesiminde buna, [yalan söylememeye] çok ihtiyacı vardır. Yani yalan insanları, cemiyetleri, kavimleri mahveder, perişan eder, yalandan hiç hayır gelmez.

Onun için Cenâb-ı Peygamber ilk olaraktan: *Felâ yekzib.* “Ne olursa olsun sakın yalan söyleme!” [buyurdu.]

Bir hikâye aklıma geldi de. Bir cani, eşkıya, kovalıyor birisi onu öldürecek. Bir beyliğe iltica etmiş; “Aman beni koru. Geliyor arkamdan düşmanlar beni öldürecekler.” demiş. “Gir şu küpe!” demiş, küpün içine girmiş adam. Herifler arkadan girmişler;

“Nerede o adam?”

“Küpte!” demiş.

“Küpün içinde adam olur mu?” demişler tabii, onun sözüne kıymet vermemişler gitmişler.

Yani bu doğruluk o adamın kurtulmasına da sebep. Adam deseydi ki: “Görmedim!” filan, diyecekler ki; “Girdiydi içeriye, söyleydi böyleydi.” Adama da belki eziyet verecekler. Fakat o doğruluk onu kurtarmış, onları da kurtarmış.

Onun için Efendimiz;

İzâ haddese ehadüküm. “Bir konuşmanız iktiza ediyor, bir şey söyleyeceksiniz, mutlaka doğruyu söyleyin. Kaçamak yapmayın.” [Buyurdu.]

Ve izâ va’ade. “Vaat ediyorsun bir şey.”

“Şu işim olursa şunu şöyle yapacağım. Sana şunu vereceğim bunu vereceğim. Yahut kendim, şunum olursa şöyle yapacağım, kurban

keseceğim, şunu yapacağım bunu yapacağım.”
[dediğin zaman] *Felâ yuhlif*. “Bu vaadinden katiyen dönme.” Ne pahasına olursa olsun o vaadini yerine getirmeye çalış.

Ve ize'tümine. “Bir emanet verildi size.”
Gerek söz, gerek mal, gerek başka şey, neyse verilen emanet.

Felâ yehun. Vazifeler de ona göre. Vazifeler de emanet. “Bu vazifelerin hiçbirisine hıyanetlik etmemek.” İşçi de olsun, her kim olursa olsun, emanet, hepsi de emanetin içine girer. Bu emanetlere katiyen ihanetlik etmemek.

Üç tane: Doğru söylemek, vaadini ifa etmek, emanete riayet. Üçü de ayrı.

Ğuddû ebsâraküm. “Haramlara karşı gözlerinizi kapayın, haramlara bakmayın.” Bu bakmak, Cenâb-ı Hak tabii bu gözü vermiş bize her şeyi görüyoruz. Fakat bir irtibat var ortada ki bunun halli müşkül. İnsanın baktığı şey onun içine işliyor, nüfuz ediyor. Eğer harama baktıysa o haram onun içerisini perişan ediyor, kartartıyor, pisletiyor, kirletiyor. Hâlbuki en aziz şey bizim kalbimiz, içimiz, yani gönlümüz. O gönlün kirlenmesine vesile olan o bakışlar, bazı harâmî olan bakışlar. Hatta helal olan, ziynetli bazı güzel şeyler var, onlara bakmak bile câiz

değildir. Çünkü senin nefsinin de özendirir, “Ah benim de böyle bir şeyim olsa!” dersin. Elinden de gelmezse o insanın içerisinde bir ukde olur.

“Onun için gözünü kapa!”

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem yürürlerken şöyle biraz önlerine meylederler öyle yürürlermiş. Sağa sola bakmazlarmış ki gözüm başka şeyleri görmesin diyerekten. Siz de gözlerinizi muhakkak kapamanın çaresini arayın, çünkü Cenâb-ı Hak ona iki de kapak vermiş; kapamak, gözü korumak imkânı var ama gönül öyle değil. Gönlü kapamak ağzı kapamaktan zordur. Gönlü kapamak gözü kapamaktan zordur çünkü onun kapakları yok. Gözün kapağı var kaparsın, ağzının da kapağı var kaparsın; konuşmayabilirsin, görmeyebilirsin ama gönül öyle değil. Gönle bir kere bunlar indi miydi gönül artık her tarafa kayar, her şeyi düşünür. Ne namazını huzurla kılabilirsin, ne zikrini huzurla yapabilirsin, ne tesbihini huzurla çekebilirsin, ne Kur'an'ını huzurla okuyabilirsin. Hep içerisi çeşit çeşit vesveselerle dolu.

Sebebi?

Hep gözler ve kulaklar. Göz ve kulak.

Onun için:

Ğuddû ebsâraküm. Bunu Peygamberimiz söylüyor ama Kur’ân-ı Azîmüşşân’dan alınmıştır bu âyet. Cenâb-ı Peygamberin sözü kendiliğinden değil, hep vahy-i İlâhînin neticesidir.

Cenâb-ı Hak da Kur’an’da demiyor mu?

يَغْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ¹

Yeğuddû min ebsârihim. “Gözlerini kapatsınlar.”

Kadınlara da:

يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ²

Yağdudne min ebsarihinne. Onlar da gözlerini kapasınlar diye onlara da ayrı emir veriyor. Gözlerinizi kapayın çünkü gözlerin birbirine bakışından birçok fenalıkların husule gelmesi mümkündür. Onun için çarşafa sokmuşsun para etmez, manto para etmez. Demirden esvap yapsan kapasan yine para etmez. Ya onun iffetini muhafaza edecek şey evidir. Hanım evinden dışarıya böyle sokaklara alıştı mıydı çarşıya pazara alıştı mıydı o hanımınızla artık bir yere gitmek zor değil ama. Çok zor yani. Çok zor. Allah muhafaza etsin.

¹ Nûr Suresi, 30.

² Nûr Suresi, 31.

Bir gün Rasulullah'ın hanımları eskiden hela denilen tertibat yoktu. Herkes şehrin dışarısında bir boşluğa gider orada ihtiyacını görürmüş. Kadın erkek. Evlerde ihtiyaç yeri yok. Zannediyorum Hz. Ömer'in kızı akşama doğru böyle o ihtiyacını yapmak için dışarıya çıkıyor. Yanında da başka hanımlar da var. Hz. Ömer de şöyle uzakta bir yerde oturuyormuş. Onun dışarıya çıktığını görünce bir feryad koparmış. Nereye çıkıyorsun ne işin var diyerekten. Vazgeçmiş zavallı. Onun için bu gözün şeysi çok korkunçtur yani, gözün şeysi korkunçtur.

Onun için Cenab-ı Peygamber *ğuddü eb-saraküm* diyor. Cenab-ı Hak dedi de onun için diyor. Cenab-ı Hak bunu diyordu Kur'an'ında. 18. cüzünde. Siz gözlerinizi kapayın. Nasıl kapayacağız şimdi gözlerimizi? Geliyor işte hanım kardeşimiz karşımıza açık dökük onu ver, bunu ver diyor. Şu işimi yap bu işimi yap diyor. E bizde mecburuz bu işlerle onlarla meşgul olmaya, ne kadar zordur bugünkü dünyanın fitnesi yani. Bunlar içimizi ne hale getirdiğini bir ehli baksa da söylese bize. Onun için gözlerinizi yumun diyor. Onun için dikkat edin. Yürürken önünüze bakınız. İşinizle meşgul olunuz. Mümkün mertebe onları görmemeye çalışınız. Ben

ona kardeş gözüyle baktım, dedi. Ne gözüyle bakarsan bak. Şeytanın kandırma yolları. Allah'ın yasak ettikleri var, etmedikleri var. Kardeş gözüyle bakacaksan, kardeşin var işte, kardeşine bak. Kardeşinin karısı ne gözüyle bakarsan bak senin kardeşin olmaz ki o. Senin demenle olmaz yani.

Guddü ebsaraküm. Bunun bahsi uzun. Gözlerinizi kapayın. vesselam.

İkincisi *ve küffü eydiyekum*. Ellerinize de hakim olun. Kimseyi incitmeyin ellerinizle. Dövmek, vurmak, çalmak. Hepsi elin ne gibi hünerleri varsa hepsini yasak ediyor. *Küffü eydiyeküm*. Ellerinizle hiç zararlı bir şey yapmayın. iki.

Vehfezu furucekum. İffetinizi muhafaza edin. Namusunuzu, iffetinizi muhafaza edin yani. E bunlar şu altı şey yani çok yerinde olan şeyler. Bir insan bunları yapabildi miydi tabiki cennete gireceğinde şüphe yoktur. fakat nefis bir tarafta. Cenab-ı Hak gönül vermiş bize. Kalp diyoruz buna. Bunun üstüne bir melek koymuş. Meleğe de aklı yardımcı vermiş. Meleğin yardımcısı akıldır. Melekten gelene ilham diyorlar. Bu içerden insanlara mutlaka bir şeyler söylüyor yani. Öyle kendi kendine kaldı mı

içinden sana sesler gelir. Bu sesler ya ilhamdır yahut da şeytan da onun yanında. Onun verdiği de vesvese. Birisi vesvese veriyor. Şeytanın yardımcısı nefis; meleğin yardımcısı akıl. Şimdi bu ikisi biz ölünceye kadar muharebe halinde. Biz hangi tarafa kayarsak o tarafın malı oluruz yani. Nefsin, şeytanın davetçisi olursak işte onunla harap oluruz. Eğer meleğin, aklın davetine icabet edersek o zaman Allah'lık kul oluruz. Allah onun için, bu kulun elinde değil şimdi. Gönül böyle fıldırak gibi dönen bir şeyin ucuna bir pervane taksanız nasıl rüzgar her tarafa döndürür, gönül böyle her tarafa dönen bir şey. Onu zabtedecek bir kuvvetimiz yok. Onu zabtedecek kuvvetimiz yalnızca Allah'a dayanır. Aman Ya Rabbi, bizi şeytanın nefsinin şerlerinden muhafaza et. Peygamberimiz nasıl istediye biz de öyle. Onun için tabi sen gözlerin baktıkça öteki namahrem kimselere haram kimselere bakmışsan ne kadar yalvarsan boş. Evvela sen ona bakma ondan sonra iste benden. Hem ona bak hem de deki beni kurtar ondan de. Olmaz o. Evvela yolu kapamak lazım sonra da istemek lazım.

تُقَطَّعُ الْآجَالُ مِنْ شَعْبَانَ إِلَى شَعْبَانَ، حَتَّى إِنَّ الرَّجُلَ
لَيَنْكِحُ وَيُولِدُ لَهُ وَقَدْ خَرَجَ اسْمُهُ فِي الْمَوْتَى.

Tükta'u'l-âcâlü min şa'bân ilâ şa'bân,
hattâ inne'r-racüle leyenkihi ve yûledü lehu
ve kad harace'smühû fi'l-mevtâ.

Tükta'u'l-âcâlü min şa'bân ilâ şa'bân.
Ecellerin kayıtları şabandan şabana. 15 Şaban
Beraat gecesi dediğimiz gece, her kim gelecek
dünyaya, kim gidecek ahirete onlar çap olunur.
Levh-i mahfûz'a beyan olunur.

Hatta şu kadar ki hattâ inne'r-racüle le-
yenkihi. Evlenirsin. *Ve yûledü lehu.* Onun için
bir de çocuk olur. Hamile kalır hanım. *Ve kad*
harace'smühû fi'l-mevtâ. Ama ismi onun mev-
talar arasına yazılmıştır. O sene gidecek o. E
daha yeni evlendi de. Belki çocuğunu da göre-
meden gidecek. Bu taksirat-ı ilahiyye. Erzaklar
da böyledir her şey böyledir.

تُقَطَّعُ يَدُ السَّارِقِ فِي رُبْعِ دِينَارٍ فَصَاعِدًا.

Tükta'u yedü's-sârik. Sârik, Hırsız. Hırsı-
zın eli kesilir diyor. *Fi rub'i dinarin.* Bir dinarın
dörtte birini çalan bir hırsızın için elini kesmek
şarttır, lazımdır. *Fesaiden* yahut ondan fazla

iki üç. Çaldığı en aşağı dört, bir dinarın dörtte birisi kadar bir şey çaldı mı eli kesilecek onun, Şafii mezhebinde. İmâm-ı Âzam demiş ki on dirhem veya on dirhemnin kıymetinde bir şey çaldıysa elini kesmek lazım gelir. Bu hususta tabi büyükler birçok fikirler de yürütmüşler tabi. Şimdi mesela bazı Avrupalılar bizi bundan ayıplarlar. Nasıl olur da bir insanın elini kesersiniz derler. Cemiyet içerisinde bu adamı böyle şey bırakmak olur mu? Vahşet sizin haliniz. Bir hapishaneye atarsın. Hiç olmazsa orada biraz terbiye olur, kurtulur. Halbuki zamanlar çok âlâ gösteriyor ki hapishaneler hiç bunları terbiye etmemiş. Şimdiki hapishaneler adeta bir misafirhane gibi. Adam oraya istiyor ki oraya gireyim ki ekmek yemekte çıksın, rahat edeyim orda, yerim yurdum nasıl olsa yok, köprü altında yatacağıma orada yatarım diyor. Onun için bi bahane hırsızlık yapayım diyor.

Bir hırsız dinledim profesörleri hapishanededir diyorlar. Hırsızların profesörleri hapishanede o giden ufak hırsızlara onlar orada merkep çalmış diyor. Onu ayıplarlar. Tüh. Bir merkep çaldın da buraya geldin. Hiç merkep çalınır da buraya gelinir mi? Buraya geleceksen banka soy bilmem ne soy, bir defa soy, ömrün

boyunca sen de yaşa çoluğun çocuğun da yaşasın. Orda öğretirler bunların yolunu onlara diyor. Ordan çıktı mıydı artık ufak şeylere tenez-zül etmez. Büyüklerini yapmaya çalışır. E girecek altı aydan bir seneden ne olur ki. Yine yapacak yine çıkacak. Hiç olmazsa rahat bir yeri var orada. Ama el kesilirse, herkes onu bilecek ki bu hırsızlık yapmış eli kesilmiş, ondan kendisini sakındırır. O adamın eli yok ki çalabilsin.

Dün yine dinledim. Usta bir yankesici varmış, arabada giderken, birisine bir toslamış, 6000 lirası varmış cebinden almış onun. Ama iki arkadaşı varmış onun, arkada çalarken görmüşler, kuvvetli adamlarmış da. Yakalamışlar adamı. Altı ay hapis. Altı ay hapis o adam için ağır bir şey değil işte ne olacak? Çıkınca yine yapacak onu. Sanatı çünkü. Allah muhafaza etsin.

Ama eli kesilirse ne yapsın sonra? Ne ile yapacak hırsızlığı? Eli kalmayacak. Diğerine de ibret olur. Ooo elini kesiyorlar ya.

Biliyorsunuz Arabistan bir vakit idare-mizde uzun yıllar bulundu. Hacılarımızın çoğu yolda keserler, öldürürler parasını almak için, vahşi orada kabileler çok. Soyarlar hacıyı, parasını alırlar, en nihayet zavallıyı da öldürürler

orada. Hacı gelmez oraya. Ne oldu? Haramiler var. Fakat bu idareci onların eline geçti, Suud diyorlar şimdi. Elini kesiveriyor adamın. Şimdi parayı al, başına koy, çölde yalnız başına git diyorlar.

Neden? Korku var herkeste. El kesiliyor, ayak kesiliyor. E sonra? Hayat gidiyor demek ortada. Bu işi yapacak hali kalmıyor. Onun için burda Cenâb-ı Hakk'ın emrinden almış peygamber bunu.

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا³

Ve's-sâriku ve's-sârikatu fakta'û eydiye-humâ.

Cenâb-ı Hakk'ın emri. O emrine göre Peygamber Efendimiz de diyor ki: *Tükta'u yedü's-sârik*. Sârik'ın eli kesilir. Şimdi bir kişinin elini keseceğiz. Bir memlekette farz edin ki bin kişi, on bin kişi var. On bin kişi rahat edecek. On bin kişinin rahatı için bir adamı feda etmek çok değil yani. Ama o adam durdukça o on bin kişi rahatsız, kapıyı kapayacak, kilit takacak, kapısının arkasına dayak koyacak falan. Gece uykusu kaçacak, bir tıkırtı olsa acaba

³ Mâide Suresi, 38

hırsız mı geldi diyerekten. Ama kesilince herkes rahat. Üç tanesini, beş tanesini kesersin, ondan sonra ooo elini kesiyorlarmış yav, hakikaten kesiyorlarmış. O zaman herkes ekmek parasının yoluna bakar. Yani bu insanlar bilgisizliklerinden, iş göremezliklerinden, cahilliklerinden de değil ha, hepsi şeytan gibi adamlardır. Adamı okuturlar yani. Fakat sanat edinmiş bu işi. Kolay. Böyle bir iki kişinin canını yaktı mıydı bir iki ay geçinir belki. Onun için elini kesmekten başka çare yoktur bunların. Hapishanelerde yatar kalkar yine yapar. İşte bugün şey olsun mesela af olsun, çıksınlar, yine üç gün sonra hepsi hapishanede.Niçin? Sanat.

Onun için Allah'ın dediği, peygamberin dediğinden şaşma. Revâihu Abdürrezzâk, İbn Ebû Şeybe, Buhârî, Müslim, Dâvûd, Nesaî, Hz. Âişe validemizden.

b. Ehl-i Maâsî ile Uzak Durmanın ve İbadette Acele Etmenin Fazileti

تَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِبُغْضِ أَهْلِ الْمَعَاصِي وَالْقُوهُمْ
بِوُجُوهٍ مُكْفَهَرَةٍ وَالتَّمَسُّوا رِضَا اللَّهِ بِسَخَطِهِمْ
وَتَقَرَّبُوا إِلَى اللَّهِ بِالتَّبَاعِدِ مِنْهُمْ

*Tekarrebû ila'llâhi bibuğzi ehli'l-me'âsî,
ve'lkûhüm bi-vücûhin mükfehirratin, ve'lte-
misû rıda'llâhi bi-sehatihim, ve tekarrebû
ila'llâhi bi't-tebaüdi minhüm.*

Asıl zor yere geldik.

Tekarrabû ilallâhi, ey utlubû rıdâallah.

“Allah'ın rızasını isteyiniz.”

Nasıl?

Bibu'dı ehli'l-me'âsî. “Ehl-i maâsîyi sev-
memek, onlara buğz etmek suretiyle Allah'ın
rızasını kazanmaya çalışın.”

Şimdi ramazan, sohbetimizi [ramazanda yapıyoruz.]

Maâsiyi nasıl tanıyacağız?

Allah'ın emrini tanımayan, Peygamber'in emrini tanımayan, onlara muhalif işleri işleyenlerin hepsi ehl-i maâsîdir. Mesela namaz kılmıyor, orucu da tutmuyor, zekâtını da vermiyor, hacca gidecekken ona da gitmiyor. Buna

mukabil içki içiyor, kumar oynuyor, zina yapıyor ve emsali. Bu günahları işleyen insanlara ehl-i maâsî diyorlar, yani ehl-i isyan sahipleri. Cenâb-ı Allah'ın da var, Peygamberimizin de burada işte bize [uyarısı var] bu isyan sahiplerine karşı siz buğz etmek suretiyle Allah'a kurbiyeti kazanırsınız.

Bunun şerhine bakıyordum da orada diyor ki: “Yer ehlinin ibadetini yapsa, gök ehlinin de ibadetini yapsa yani başını secdeden kaldırmasan bütün gün oruçlu da olsan ehl-i maâsî ile oldukça hiçbir kıymetin yoktur.”

Ehl-i maâsîye buğz edemiyorsun ve onlarla sohbet hâlindesin, dostluk hâlindesin, senin bu ibadetlerinin hiç kıymeti yoktur. Onun için ehl-i maâsîden uzaklaşmak [gerekir].

Dost üç kişidir, diyor. Bir dost vardır ki ekmeğe ihtiyacın gibi ona ihtiyacın vardır. O dostu tutacaksın ama ekmeğe ihtiyacın nasıldır? Günde iki defa üç defa yiyeceksin, o kadar öyle bir dosta ihtiyacın var.

İkinci, ilaca ihtiyacın kadar bir dosta ihtiyacı olan. Nasıl ki ilaç, nadiren hasta olursun o hastalıklara karşı bir ilaç almak mecburiyetindedir. O ikinci dost da böyle nadiren ona

ihtiyacın olacak. Her zaman değil, nadiren, başın sıkıldığı vakitte.

Diğer bir ahbap daha var ki zehir gibidir, onunla hiç dostluk yapmayacaksın. O zehir gibi olan insan bu ehl-i maâsîdir işte. Ehl-i maâsî ile dostluk yaptığın vakitte zehirle olan ilgin gibidir. Ne kadar azda olsa zehir zehirler seni. Onun için ehl-i maâsîden mümkün mertebe uzak kalmanın çaresine bakmak lazım.

Bu ehl-i maâsî ile ilgili yine bir hadiseyi anlatayım.

Ramazan bu ya, iki tane genç çocuk gelmişler caminin çeşmesinin önünde su içiyorlar. Çeşmeyi de açık bırakmışlar gitmişler. Oradan bir ihtiyar demiş ki:

“Ya evladım! Ramazan bu, olur mu böyle? Bir de alay ediyorlar onunla.

Şimdi bu, bu memleketin Müslüman evlâdı bu. Müslüman evlâdı, başkasının evlâdı değil. Babası da Müslümandır anası da Müslümandır çünkü bu mahallede Hristiyan yoktur. Öteki taraflarda olsa belki yabancıdır diyeceğiz ama bu mıntıkada Hristiyan bulunmaz. Bulunmadığı için Müslüman çocuğudur, fakat terbiyeyi alamamış ne yapalım. Hocasından alamıyorsa, anasının babasının buna söylemesi lazım

iken onu da söylememişler yahut onların alma kabiliyeti yok.

Biz biliyoruz da bilmem sizde bilir misiniz? Bizim zamanımızda memleketimizde Hristiyanlar vardı. O Hristiyanlar ramazan gününde bizim yanımızda yemek yemekten utanırlar, sıkılırlar, saklı olarak yerlerdi. Ve bu kitaplara kadar da geçmiştir ki eskiden bizim memleketimizde yaşayan Hristiyanlar ramazanda, “Müslümanların ramazanı vardır.” diyerekten hürmeten yiyeceklerini saklı yemek suretiyle çocuklarına da tembih ederlermiş:

“Oğlum bak ramazan girdi, bu ayda Müslümanların orucu vardır. Sakın ha onların yanında yemeyiniz, içmeyiniz!” diye o Hristiyanlar da çocuklarına terbiye, nasihat verirlerken bugün bizim çocuklarımızın hali maalesef çok acı!

Ehl-i maâsî dediğimiz bunlara biz hürmet gösterirsek, efendim saygı gösterirsek bunlar isyanlarını mütemadiyen arttırırlar. Onların isyanlarını önlemek için elimizde sopamız yok başka kuvvetimiz de yok, dövemeyiz, vuramayız, sövemeyiz. Hiç olmazsa bu içimizden, “Yâ Rabbi! Ben bunun yaptığı bu hareketi sevmiyorum. Bu senin rızana muhalif. Ben bunu

sevmediğimi sana bildiriyorum işte.” diyerek-
ten ona hiç olmazsa içinden bir buğz edeceksin
ki bu imanın en zayıfıymış. En zayıf iman sahibi
bunu yapacak. Bunu da yapamazsa artık bırak
onun halini.

Onun için;

Tekarrebû ila'llâhi bi'buğzi ehli'l-ma'âsî.
“Ehl-i maâsîye karşı buğz etmek suretiyle Al-
lahu Teâlâ'nın rızasını talep ediniz.” *Ve*
elkûhüm. “O, Ehl-i maâsîye siz mülaki olduğun-
uz, karşı geldiğiniz vakitte.” *Bi-vücûhin mük-*
fehirratin. “Abûs, asık bir suratla onların kar-
şısına çıkın.” Güler yüzle değil. Güler yüzle de-
ğil asık bir yüzle. Abûs diyorlar ya.

Ve'itemisû. “İsteyiniz.” *Rıda'llâhi.* “Al-
lahu Teâlâ'nın rızasını isteyiniz.” *Bi-sehati-*
him. “O ehl-i maâsîye kızgınlığınız, dargınlığınız,
küslüğünüz dolayısıyla Allahu Teâlâ'nın da
rızasını isteyiniz.” *Ve tekarrebû ila'llâhi.* “Al-
lah'a yakın olunuz.” *Bi't-tebâudi minhüm.*
“Bunlardan uzak olmak şartıyla.” Ehl-i
maâsîden uzak olmak şartıyla Allah'ın rızasını
isteyiniz. Onlardan uzaklığınızı Cenâb-ı Hakk'a
belirtip; “Yâ Rabbi! Bunlar senin yolunda de-
ğil.” [deyiniz.] Çünkü insan kiminle konuşur,
görüşürse onun huyu, ahlâkı o görüştüğü adama

geçer. Sârî [bulaşıcı] diyorlar ya. Sârî hastalıklar nasıl sârî, ahlaklar da böyle sârîdir. İyi insanlarla görüştüğümüz takdirde bize iyilik gelir, kötü insanlarla görüştüğümüz takdirde biz de bakarsınız o kötülüğün arasına düşüvermişizdir. Tıpkı hastalık gibi. Onun için onlardan mümkün mertebe uzak kalmayı kendi menfaa-timiz iktizasında Cenâb-ı Hakk'ın Cenâb-ı Pey-gamberin tavsiyeleri [olarak yapmalıyız.]

Hazreti İbn Mes'ûd'dan.

Bakınız yine:

تَقْعُدُ مَلَائِكَةٌ عَلَى أَبْوَابِ الْمَسْجِدِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ
يَكْتُبُونَ مَجِئَ النَّاسِ حَتَّى يَخْرُجَ الْإِمَامُ فَإِذَا خَرَجَ
الْإِمَامُ طُوِيَتِ الصُّحُفُ وَرُفِعَتِ الْأَقْلَامُ فَتَقُولُ
الْمَلَائِكَةُ: اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ مَرِيضًا فَاشْفِهِ وَإِنْ كَانَ
ضَالًّا فَاهْدِهِ وَإِنْ كَانَ عَائِلًا فَأَغْنِهِ

Tak'udu melâiketün alâ ebvâbi'l-mescidi yevme'l-cumu'ati, yektübûne mecî'e'n-nâsi hattâ yahruce'l-imâmü. Feizâ harace'l-imâmü tuviyeti's-suhufu, ve rufi'ati'l-aklâmü fe-tekûlü'l-melâiketü: Allâhümme in kâne marîzan feşfihi, ve in kâne dâllen fehdihi, ve in kâne âilen feağnihi.

Tak'udu melâiketün alâ ebvâbi'l-mescidi.
Ale'l-melâiketi var, *alâ melâiketin* de var.
“Melekler mescidin kapısında otururlar.”
Yevme'l-cumu'ati. “Cuma günleri.” Her gün vardır ama cuma günleri hususi bir dâvet-i umumiye var. Hususi surette camilerin kapısında otururlar.

Yektübûne mecîe'n-nâsi. “Vazifeleri girenleri yazmak.” Ne bilecek beni?

Onların ellerinde güzel şeyler var hepimizi güzel bilirler. Onlar hepimizi güzel bilirler. Çünkü her gün bizimle de ünsiyetleri vardır. Bilirler; “Ahmet şu saatte geldi, Mehmet şu saatte geldi.” diyerekten defterlerine birer birer geçirirler.

Hatta yahruce'l-imâmü. “İmam hutbe yerine çıkıncaya kadar her gireni böyle yazarlar.”
Feizâ harace'l-imâmü. “İmam hutbe yerine çıktı mıydı.”
Tuviyeti's-suhufu. “Bu kitaplarını, defterlerini kaparlar.” Ondan sonra gelenler artık defter harici, yazı harici.

Ve rufi'ati'l-aklâmü. “Kalemlerini de kaldırırılar.” Defterlerini kaparlar, kalemlerinide kaldırırılar.

Fetekûlü'l-melâiketü. “Bu melekler diyorlar ki.”
Allâhümme in kâne marîzan feşfihi.

“Bu gelemeyen řu řu eğer hastaysa ona şifa ver.”

Ve in kâne dâllen. “Eğer dâl, [sapıklıkta] ise.” *Fehdihi.* “Ona hidayet eyle yâ Rabbi!”

Ve in kâne âilen. “Eğer fakirliğinden dolayı gelemeydiyse.” *Feağnihi.* “Onu zengin eyle gelsin camiye yâ Rabbi!”

Hazreti İbn Amr’dan.

Onun için ilk giren, camiye ilk giren bir deve kurban etmiş sevabı alıyor. İkinci giren sığır hayvanı kesmiş sevabı alıyor. Üçüncü gelen koyun kesmiş sevabı alıyor. Dördüncü gelen tavuk kesmiş sevabı alıyor. Geriye kalanları en nihayet yumurtaya düşüyor iş. Ondan sonrakilere artık demek ona göre.

Onun içindir ki eski zamandaki Müslümanlar sabah namazından sonra, cuma namazına geç kalmayalım, sonraki gelenlerin arasına girmeyelim diyerekten camiden çıkmazlarmış. Sabah namazından sonra cumayı bekleyinceye kadar camide otururlarmış. Hatta bizim Cami-i Kebir’de rivayet ederler, dağlardan fenerlerle gelirlermiş, erken vakitte camiye girelim de cumanın faziletini herkesten önce biz kapalım diyerekten. Yani eskiden Müslümanlar arasında ibadete heves bakımından böyle yarış varmış.

Şimdi “Ezan okunsun da bakayım.” diyor. Ezan okunuyor, eh azıcık daha şunu da yapayım bunu da yapayım derken, eh imam hutbeden ininceye kadar, işte iki rekât değil mi ya, yetiştirim kılarım diyerekten dışarda bir yerde kılı-veriyor. E olur, oldu borcunu kurtardı ama matlup olmadı, matlup olan ele geçmedi. Onun için cuma günü mümkünse erken saatte, gece-den mi yıkanacaksın sabahleyin mi yıkanacak-sın, yıkanıp güzel gusül abdestini alır, temiz el-bisesini, cumalık elbisesini giyer. Kokulanır. Gelir camisine, okumak biliyorsa Kur’an’ını okur, okuyorlarsa dinler. Vaaz varsa onu din-ler. Yoksa kendi bildikleri Allah, lâ ilâhe illal-lah, başka ne biliyorsa onları söylemek sure-tiyle vakti doldurur. Ve defterine de dolu ola-rak çıkar sonra camiden.

Onun için bir Müslümanın üç kat esvabı ol-malı derler. Bir bayramlık, bir cumalık, bir de yevmiye, günlük esvabı. Ama öyle mesela ka-sap dükkandaki esvabınla hemen önüne bir peştamal giyip camiye gelse namazı olur ama öyle makbul bir namaz değil o. Herhalde na-maza layık bir kisve ile namaza gelmesi lazım. Büyüklerinin önüne öyle çıkabilir misin?

Çıkamazsın. Öyleyse Allah'ın huzuruna öyle çıkmak ayıp olur.

c. Peygamberimizin Dualarına Katılmak ve Sır İbadetinin Üstünlüğü

تَقُولُونَ: اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ بِمَا سَأَلَكِ بِهِ مُحَمَّدٌ
عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ وَنَسْتَعِيدُكَ بِمَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ
مُحَمَّدٌ عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ

Tekûlûne: Allâhümme innâ nes'elûke bimâ seeleke bihî Muhammedün abdûke ve resûlûke, ve nesteîzüke bime'ste'âzeke minhü Muhammedün abdûke ve resûlûke.

Tekûlûne: “Ashâb-ı kirâm, onlar öyle diyorlar. Ümmet-i Muhammed de öyle demesi lazım.”

Allâhümme. “Ey Allahım!” Innâ nes'elûke. Biz senden isteriz.” Bimâ seeleke. “Şu şeyi ki.” Bihî Muhammedün abdûke ve resûlûke. “Onu senden, habibin Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem istedi. Biz o habibin Muhammed Mustafa'nın istediğini biz de isteriz yâ Rabbi!” Ve nesteîzüke bime'ste'âzeke minhü Muhammedün abdûke ve resûlûke. “Yine senin abdin ve Resûlün olan Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem nelerden sana

sığındıysa, nelerden istiâze ettiyse, bizler de sana onların hepsinden istiâze ettik, istiâze ederiz.” Çünkü biz istiâze edeceğimiz şeylerin hepsini bilmeyiz ki. Onları Peygamber bilir. O demiştir, o ne dediyse biz de onları deriz. İşte o kadar, kestirme.

تَكْثُرُ الصَّوَاعِقُ عِنْدَ اقْتِرَابِ السَّاعَةِ حَتَّى يَأْتِيَ
الرَّجُلُ الْقَوْمَ فَيَقُولُ: مَنْ صَعِقَ فِيكُمْ الْغَدَاةُ؟
فَيَقُولُونَ: صَعِقَ فُلَانٌ وَفُلَانٌ وَفُلَانٌ

Teksürü's-savâiku inde'ktirâbi's-sâ'ati, hattâ ye'tiye'r-raculü'l-kavme feyekûlü: men sa'ika fîkümü'l-ğadâte? Feyekûlûne: Sa'ika fülânün ve fülânün ve fülânün.

Teksürü's-savâiku inde'ktirâbi's-sâ'ati.
“Kıyamet alâmetlerinden birisi de kıyamet yaklaştığı vakitte bu şimşek çakması, bârika denilen şimşek çakmaları, şimşek düşmeleri çok olacakmış.” *Hattâ ye'tiye'r-raculü'l-kavme.* “Hatta o kadar ki adam dışarıdan geliyor.” *Feyekûlü: men sa'ika fîkümü'l-ğadâte.* “Diyecek ki, ‘Sizde bugün kimler vuruldu, kimleri şimşek çarptı?’ soruyor. *Feyekûlûne: Sa'ika fülânün ve fülânün ve fülânün.* “Sayıyorlar

işte, filan filan filan şimşek çaktı öldüler, şöyle oldular böyle oldular.”

Kıyamete yakın bu çok olacakmış.

Allah muhafaza etsin.

تَمَامُ الْبِرِّ أَنْ تَعْمَلَ فِي السِّرِّ عَمَلَ الْعَلَانِيَةِ

*Temâmü’l-birri en ta’mele fi’s-sırri
amele’l-alâniyeti.*

Temâmü’l-birri. “İyiliklerin en tamamı.”
En-ta’mele fi’s-sırri. “Senin gizliyen işlemdir.”
Amele’l-alâniyeti. “Âlemin arasında yaptığını gizli de yapabilmendir.”

Geceleri mesela kimse yok, herkes uykuda. Sen gece ne yapacaksın, ibadet mi yapacaksın ne edeceksin. Bu gündüzün yaptığını gece de yapabilir misin? İşte bu sende iyiliklerin, nimetin tamamı olur. Tamamı nimet de ancak cennete girmekle tamam olur. Bunlar da cennete girmeye vesile olur inşallah.

d. Nefisle Mücadelede Ribat ve Oruçla Gelen Manevi Kazançlar

تَمَامُ الرِّبَاطِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَمَنْ رَابَطَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا
لَمْ يَبِعْ وَلَمْ يَشْتَرِ وَلَمْ يُحْدِثْ حَدَثًا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ
كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

Temâmü'r-ribâti erba'îne yevmen. Ve men râbeta erba'îne yevmen lem yebi' ve lem yeşteri ve lem yuhdis hadesen, harave min zünûbihî keyevmi veledethü ümmühû.

Temâmü'r-ribâti. Ribat, malum hudut bekçileri, nöbetçilik, hudut başında askerin nöbetçiliği. Hudutta askerin yani düşmanın karşısında askerin nöbet beklemesi. Buna ribat diyorlar. Bu iki kısım oluyor: Bir düşman dışta var, bir düşman da içte var. Demin dediğim gibi şeytanla nefis baş düşman, hiç bizim yanımızdan ayrılmaz ve “Şunu bir şu yoldan çıkarabilsem!” diyerekten bizim fırsatımızı gözler dururlar. Bütün gayesi de bizi Allah'tan uzak edebilmek, cehenneme sokabilmektir. O şeytanla nefsin gayesi bu. Onun için uğraşırlar, ölünceye kadar uğraşırlar, ellerinden bırakmazlar.

Haa demin o “kadına bakmak” dedim ya, aklıma bak ne geldi.

Âbidin birisi çekilmiş şehirden dışarıya bir yere, ibadetle meşgul. Allah’a takarrüb de etmiş, nefesi çok keskin, kime okursa şifa oluyor.

Bir kadıncağız, “Bana da okusa da ben de bir hastalığımdan dolayı ben de iyi olsam inşallah!” diyerekten gitmiş.

Tak tak tak...

“Olmaz, almam içeriye. Yalnız kadını yalnız almam içeriye!” demiş.

Yalvarmış yakarmış, işte elini öpeyim ayağını öpeyim, işte şöyle olasın böyle olasın, bir sürü diller filan. Adam mecbur olmuş:

“Gel öyleyse bir okuyuvereyim.” demiş.

Onu okurken, o gözlerin bakışından şeytan istifade ederekten onları günaha sokmuş. Hamile de kalmış şimdi kadın. Şeytan:

“Ya, hamile de kaldı kadın, yarın rezil olacaksın âleme. Adam, sofu bak ne yapmış, görüyor musun? diyecekler. Öldür de bari kurtul bu rezaletten.” demiş. Öldürmüş kadını.

[Şeytan] “Rezil olacaksın sonra!” demiş, [adam da] öldürmüş.

[Şeytan bu sefer] gitmiş öteki tarafa demiş ki: “Yalan, kendisi öldürdü.”

Buna da demiş ki:

“Öldü dersin. Ne diyecekler öyle de-
yince?”

[Şeytan onlara] demiş:

“Öldürdü, filan yere de gömdü.”

Bulmuşlar [kadını], adamı asacaklar. Çok
fena!

[Şeytan adama] demiş ki:

“Bak, bu belayı senin başına ben getirdim.
Bana bir secde et ben seni kurtarıyorum bundan.”

Ne yapsın, can da kıymetli. İman da gitmiş
elden!

Bir bakışın cezası olaraktan tarih kitabına
yazmışlar. Onun için bize bu vız geliyor, hiç ge-
liyor. Bunlara kıymet de verdiğimiz yok.

Sonra bunları yalnız olarak eve almanın da
çok büyük zarar var. Yalnız olaraktan, bir ka-
dınla erkeğin yalnız kalması katiyen câiz değil.
Ne olursa olsun. Anan mı? Başka. Baban, ablan
mı kardeşin mi? Başka. Yalnız olduktan sonra
onlardan başkasını eve almak câiz değil. Çünkü
üçüncüsü mutlaka şeytan. Bu adamın başına
getirdiğini senin de başına getireceğinden.
Hele bugün ne kadar zayıfız ya! Biz de yanarız
Allah esirgeye. Onun için o gözlerimizi kapa-
manın yolunu bulmak ve onlardan uzak işlerle
meşgul olmaktan daha iyisi yok.

Şimdi bu ribat diye bu düşman kapısında bekleyenler ayrı, o askerlik vazifesi, eskiden bekliyorlardı. Bugünkü ribat herkesin nefsini gözlemesi, nefsinin bekçisi olmak. Bunun için *erbaîne yevmen* demişler. Kırk gün nefsinin bekçisi olacaksın. Çünkü 40 günde ahlaklar değişiyor. Kırk günde kötü ahlak iyi ahlaka döndürülüyor. Mesela misal olarak verirler, avcılık için köpekler var, adam 40 günde köpeği avına [odaklanacak şekilde] yola getiriyor. Bu büyük kuşlar var, doğan diyorlar. Doğan kuşu yani kuş yakalar. O kaçır insandan, tutulmaz. Fakat alıyor onu avcısı, onu 40 günde kendisine mutî oluyor ve artık tuttuğu kuşları kendisi yemiyor, kuşları tutup kendisine getiriyor. Kırk günde bu işi yapıyor bu adam.

Onun için Cenâb-ı Peygamberimiz diyor ki: “Bu ribat, nefsin bekçiliği 40 günde tamam olur.” Kırk günde. Mesela 10 gün, beş gün, 20 gün, bunlar olur da tamamı değil o. O da olur ama tamamı değildir.

Bu aklıma gelmişken, şimdi önümüzde ramazan var. Bu ramazanın 20’sinden sonraki 10 günü işte bu ribatın bir nevi olan itikâftır. İtikâf. Şimdiye ben bu kitabı [Râmûz’u] çok okuduğum halde bir türlü gözüme girmemiş. İlk

defa gözüme girdi ki: “Ramazan içerisinde bir itikâf iki hac ve iki umre sevabına muadildir.” İki hac ve iki umre!

Ben bu sene hacca gidemedim diye üzülyordum, belki de Cenâb-ı Hak bunu ondan gözüme gösterdi. Demek ki ramazanda bir itikâf iki hac ve iki umre, bir değil. Hâlbuki ramazanda Mekke’de olsak da orada umre yapsak iki umre bir hacca muadil oluyor. İki defa umre yapacağız ancak bir hac sevabı kazanacağız. Buradaysa itikâf yapmak suretiyle iki hac ve iki umre sevabını kazanmış oluyoruz. Bu büyük kazanç. Bir kere Allah'ın evine gidiyorsun ki: “Yâ Rabbi! Ben âciz kaldım! Sana misafir geliyorum ve af istiyorum senden. İslah-ı hâl istiyorum. İyi bir adam, insan olmak, iyi bir kulun olayım istiyorum. Onun için sana ilticadan başka çare bulamadım ve senin evine girdim. Başka sığınacak yerim yok benim!” diye giriyor. Ancak bundan zaruret miktarı çıkar. Yani def-i hacet için çıkar bir de eğer yemek getiren bir kimse yoksa ekmek almak için bakkala kadar gider. Başka türlü çıkamaz. Kendi kendini oraya vakfetmiştir. Bir tahdîs-i nîmet.

Bir efendi geldi evvelsi gün. Kendisi, söylemeyeyim mesleğini, yüksek bir efendi. Dedi:

“Ben bu sene, her gün 36 günlük namaz kılma şartıyla itikâfa niyet ettim. 36 günlük namazı kılmak şartıyla 10 günde bir senelik namazı kılacağım.”

Yapamazsın dedim ya. Günde 700 rekât namaz aşağı yukarı. Ama genç kendisi.

“Yaparım inşallah!” filan dedi. Yani “Nerede yaparım bunu?” diyerekten öyle bir yer arıyor. Yani insanların içerisinde böyle gayretli insanlar da var.

Allah affetsin hepimizi. Hepimize de öyle güzel gayretler ihsan buyursun.

Bu itikâf sünnet-i müekkededir, Peygamberimiz hiç bırakmamış. Hiç bırakmamış, zamanında ashâb-ı kirâm da hep yapmışlar. Onun için bu itikâf ancak camide olur. Evde yapılan itikâflar itikâftan sayılmaz. Ancak beş vakit namaz kılınan ve Cuma namazı kılınan camilerde olur. Eğer camiinde Cuma kılınmıyorsa, Cuma kılınan cami yoksa oralarda o camide yaparsın, Cuma için gider gelirsin.

Oralarda bu camide yaparsın. Cuma için gider gelirsin. Yalnız cumanın da farzı için gider gelirsin. Sünnetlerini gelir, yine bulunduğu camide kılarırsın işte. Ve buradan çıkmak,

ancak yıkılırsa cami, yıkılıyor olursa o zaman.Başka türlü çıkılmaz.

Bu ribat denilen kırk gün, bu nefse bekçilik edeceksin. Nefis ve şeytan, nefis ve şeytan bir olmuş, ruh ile akla, melek ile akla tahakküm etmek istiyorlar. Bu 40 gün içerisinde eğer kendin bunlara hâkim olabilirsen bu şeytan ile nefse hâkim olabilirsen ruh saltanat mertebesine çıkarsa saadet senin. Maazallah onlar galip gelir de sen mağlup sırasına düşersen, işte bir esirin halidir yani.Düşmana teslim olmuş bir esirin hali ne ise onun hali de odur. Onun için her mümini vahide gerektir ki, bu nefsiyle mücadele edip şeytana ve nefse teslim olmamak için böyle bir ribata ihtiyacı var.

Niçin uçlarda bekletiyoruz askerleri biz?
Niçin ne lüzumu var?

Boş bulursa düşman, akar içeriye. Akar, birçok fenalıklar olur. Onun için bekçiye ihtiyaç umumi. Öyle ise gönlün bekçiliğine de ihtiyaç var. Gözünü başkasına değil, gözünü gönlüne dik. Güzel bir şey vardı ama ezberleyemedim söyleyemeyeceğim.

Gözünü gönlüne dik, daha destin doluncaya kadar demiş. Gönlün nurlanıncaya kadar galip gelinceye kadar nefis ve şeytana, gözünü

gönlünden katiyen ayırma. Allah'ın rızasını iste-
dur. Çünkü ilhamlar hep o zaman sana melek
tarafından gelir. Melek tarafından gelen ilham
hep hayradır. Seni hayra sevk eder. Eğer şey-
tan tarafından gelen ise hep bekletirler şerre-
dir. Seni şerre sevk eder. İşte bugün habisi olan
şerlerin hepsi şeytanın iğvasıyla olan şerlerdir.
Allah şerlerinden muhafaza etsin. İşte kim ki
bu ribatı kırk gün yapabilirse,

تَمَامُ الرِّبَاطِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا وَمَنْ رَابَطَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا
لَمْ يَبِعْ وَلَمْ يَشْتَرِ وَلَمْ يُحْدِثْ حَدَثًا خَرَجَ مِنْ ذُنُوبِهِ
كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

*Temâmü'r-ribâti erba'îne yevmen. Ve
men râbeta erba'îne yevmen lem yebi' ve
lem yeşteri ve lem yuhdis hadesen, harace
min zunûbihî keyevmi veledethu emmühû.*

*Temâmü'r-ribâti erba'îne yevmen. Ve
men râbeta erba'îne yevmen lem yebi' ve lem
yeşteri. Ama alışveriş yapmayacak. Dünya ile
ilgisini kesecek yani. Dünya ile ilgisini keserek
alışverişten kendisini ayırır.*

*Ve lem yuhdis hadesen. Hiç ağzından da
boş laf çıkarmaz. Böyle bir iş de yapmaz.*

Harace min zunûbihî. Bu adam günahlarından çıkar.

Ke yevmi veledethu emmühû. Anasından doğduğu gün ne kadar temiz idi, hiç günahı yok idi, anasından doğduğu gün gibi tertemizdir.

Bu 40 günü yapabilirse. İşte bu da, işte bugün Pakistanlılar buraya geliyorlar ya, onların şeysi çok daha bizden kuvvetli. 40 gün onlarda, hiç olmasa haftada 1 gün, ayda bilmem kaç gün, senede 40 gün vazifeliler. Vazifeleri olan insanlar, hiç olmazsa ya memleketinde yahut dış memleketlere gidecek. Hem kendi nefsinin ıslahı için hem de başka kardeşlerinin irşat için meşgul olacak. Parası da kendisinden olacak. Fakat bu öyle değil. Buradaki ribat, o noksan dır. Bu ribat bir kapalı yere kapanacaktır. Kapalı yere. Orada Allah'tan başka meşgul olmayacaksın ve mideni boşaltacaksın. Onun için diyor ki, mide doluyken hiç ehli keşfe bir keşif olamaz. Hatta midenin içerisinde dünya taamlarından bir taam oldukça insana keşif açılmaz diyor. Keşfin açılışı, insan hakikatlere ulaştı ancak midesinin boşalmasından sonra olur. Onun için birçok büyükler diyor ki, ben ancak

ibadetlerin lezzetini karnımın boşalıp arkama yapıştığı gün anlıyorum diyor.

Bir gün, iki gün, üç gün, dört gün, beş gün yemeyenler var böyle. Hazreti Ebû Bekir Sıddık de altı gün de bir yiyormuş. Bizim bir günde üç defa yiyişimiz, yani Allah affetsin biz kullarını. Biz ruh beslemesinden değil, ceset besliyoruz. Bu beslediğimiz cesedin de akıbeti işte mezarlıkta belli.

Üç gün sonra git de bak ne hale geliyor. Ama bunu hepimiz bildiğimiz halde yine bu cesedi beslemekten geri kalmıyoruz. Ruhu beslemek için ne ibadete yüzümüz var, ne riyazete yüzümüz var. Şimdi bu ay.

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ
مِنْ ذَنْبِهِ

*Men sâme râmazâne îmânen ve'htisâben
ğufira lehû mâ tekaddeme min zenbihî.*

Her kim ramazanı iman-ı iktisabla ile tutarsa, onun geçmiş günahları mağfur diye Cenâb-ı peygamber haber verirken, bugün bu ramazan ayı elimize geçmiş. Kısa günler ya. Eski uzun günler gibi değil. Ağustos da ramazan olduğu gün, köylü harman yapar, orak biçer, iş yapar, fakat yine orucunu tutar. Öğlene kadar

çalışır, öğleden sonra bırakır, rahat etsin. Bu insanlar mutlaka akşama kadar, böyle ölünceye kadar çalışmak için yaratılmamıştır. Allah'a kulluk için yaratılmıştır. Binâenaleyh orucuna mani oluyorsa, o orucuna mani olan şeyleri bırakıverirsin. Aç kalırım, kalmazsın. Bugünkü ziynetleri elde edemeyiz. Ziyinet için yaşarsan olmaz. Ziyinet bize mahsus değil.

Ziynete iltifat etmek kalbin kararmasına sebep olur. Onun için bu *erbain* yapar da insan gönlü açılırsa, bu gönül bile hâkimiyet ediyor. Nasıl memba suları var. Memba suları var, yerden çıkıyor, kaynıyor. O kaynayan sular ne bitmek biliyor, ne tükenmek biliyor. Boyuna şişeleri doldurup gönderiyorlar. Her yerin kaynar suyu da ayrı ayrıdır maden suları. Kimisi romatizmaya iyi gelir efendim, sıcaktır. Kimisi soğuktur, mideye iyi gelir. Her birisinin bir faydası var. Bu kalp açıldı mı, bütün madenlerin üstünde en büyük bir servet var orada. En büyük servet, en aziz şey. Ama biz ondan çok gafiliz. Ne ramazan tanıyoruz, ne bir şey tanıyoruz. İşte iftar vakti en güzel fırsat.

Aç elini, gözünü de aç, ağzını da aç, yalvar Allah'a yalvar. O Allah, vermeyeceği bir şey yok. Olmayan bir şey yok o zaman. Bu ribatlar

da, yani buna düştüğümüzde halvet yahut erbain diyoruz. Bunların yapılması şart ama bu gönlün, bu gönlün hakkından gelmek çok müşkül bir şey. Halvete de girsen, gözünü de kapasan, her tarafını da kapasan, bu içerde işler durur. Çünkü evvelce aldığı zehirler içerde duruyor. O aldığı zehirleri atabilmek için 40 değil, çok 40 sene lazım ki onları atabilsin.

e. İyilik ve Kötülüğün Bulaşıcı Niteliği

تَمَامُ التَّحِيَّةِ الْأَخْذُ بِالْيَدِ وَالْمُصَافَحَةُ بِالْيَمَنِ

*Temâmü't-tahiyyeti'l-ahzü bi'l-yedi,
ve'l-musâfihatü bi'l-yümnâ.*

Tahiyye'nin, selâmun aleykümün, tahiyye'nin en tamamı elleri tutaraktan sağ ellerden. Sağ elleri tutaraktan musafaha yapmak suretiyledir. Bu musafahada çok fayda var. Bu insanların ellerini tutar da birinin halinin diğerine geçme, birinin halinin diğerine geçmesine vesile oluyor bu. İyilikte iyilik geçer, kötülükte kötülük geçer. Ama musafaha ettiğin insan herhalde iyi olduğu için onun iyiliği sana, senin iyiliğin de ona geçer. Onun için kadınlarla musafaha etmeyiniz, el sıkışmayınız.

Niçin?

Onun için cazibesi seni yener. Sen mağlup olursun. Ne yapalım Allah hilkatte yarattı onları öyle. Erkeği de onlara karşı boynu bükük yaratmış. Onlara karşı teslim olmak zorunda kalıyoruz. Onun için kadınların elini tutup da tuttuğun vakitte İmâm-ı Şâfiîye demiş abdestlerin bozuldu, git bir abdest al demiş. Bu İmâm-ı Şafiî onu demiş ama yine bugün bu abdest sahih olmaz ha. Onun elini tuttuğunda şehvet kabardı mıydı, abdesti on defa alsan para etmez. Yine o, şu şu şu usul usul akar. Önleyemezsin. Burundan akan sümük gibidir. Bir diye sıkarsın, işememişsin. Sıkarsın kendini, işemezsin. Fakat o meninin isticası olana mezi diyorlar. O mezi geldiği vakitte onu sümük gibi akar o. Mezi olan bunun burnu nasıl akıyorsa öyle akar. Abdest alsın. Binâenaleyh onun göz, göz de bu işi yapıyor. Göz de yapıyor, el daha fazlasını yapıyor. Onun için bunlarla musafaha caiz değil. Annen, baban başka. Annen, kardeşin başka. Onlardan başkası caiz değil.

تَمَامُ النِّعْمَةِ دُخُولُ الْجَنَّةِ وَالْفَوْزُ مِنَ النَّارِ

*Tamâmü'n-ni'meti duhûlu'l-cenneti,
ve'l-fevzü mine'n-nâri.*

Tamâmü'n-ni'meti duhûlu'l-cenneti. Nimetlerin tamamı ancak cennete dâhil olmak. Bir de *Ve'l-fevzü mine'n-nâri.* Cehennem'den kurtulmaktır. Nimetin tamamı cennete girmek, bir de cehennemden kurtulmaktır. Hâlbuki cennete hep cehennem, cehennem önde. Oradan geçilecek. Cennet orada, cehennem burada. Buradan köprü var, köprüden geçeceğiz, cennete gideceğiz. Geçebilen bahtiyarlara ne âlâ. Birtakım bahtiyarlar var, bunlar köprüyü görmeden tayyare gibi uçup gidecekler. Hiç köprüyü de görmeyecek yani. Bunlar, melekler diyecekler ki siz nereden geldiniz buraya? Diyecekler ki biz sabırlı insanlardık. Sabırlı insanlardık, bize hesap hesap olmadı. Bizi Allah böyle yolladı buraya. Açın kapıyı. Oruçluların da bir kapısı var. Cennette bir kapı var, ancak o kapıdan oruçlar geliyor. Başkasını sokmazlar oradan. Ancak oruçlularını. Demek ki oradaki nimet, her nimetten daha üstündür. Oruçlulara mahsus. Onun için orucun fadaili pek çok, orucun fadailini bir daha tekrar edeyim. Tekrar bir tane daha söyleyeyim size.

مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

Men sâme râmazâne îmânen ve'htisâben ğufire lehû mâ tekaddeme min zenbihî. Hiç geçmiş günahları böyle affeden bir şey yok. Bu affediyordu ramazanda oruç tutmak suretiyle. Bakınız bir insan ramazana dâhil olur da hasta olmadığı halde, yolcu olmadığı halde, bir günlük orucu yiyorsa hasta değil, seferde de değil. Fakat bir günlük orucu yemiş. Gençlik dolayısıyla, aklı ermedi, bir şey oldu, neyse, yedi bir gün orucu. O bir günlük orucunun yerine ömrü boyunca, ömrü boyunca bir iki gün değil, mesela bir oruç yemenin cezası altmış bir gün. Altmış bir gün oruç tutarsan, o orucun cezasını ödemiş olursun. Ama aralarını da ayırmamak şartıyla. Yani elli gün tutsun, bir gün dayanamadın, yiyiverdin, o elli gitti gürültüye. Yeniden başlamak lazım. Altmış gün hiç bozmadan ceza orucu diyorlar buna. Bir gün yediğinin kefareti oluyor bu. Fakat onun muadili değil yani. Şimdi onun muadili ömür boyunca değil diyor. Ömrün boyunca yüzlerce sene yaşasan, her gün hiç orucu bozmamak şartıyla oruç tutsan, o bir gün yediğin orucun sevabını alamazsın. Demek

oruç neymiş bak. Bütün sene hiç bozmadan oruç tutuyorsun, o bir gün yediğin orucun sevabını alamıyorsun. Onun için orucu ne pahasına olursa olsun şu bahaneynen, bu bahaneynen yiyeyim de ben, biraz zayıfım da, şuyum da, buyum da, sonra bir gün kaza ederim. Fetvalar da vardır ama fetvalar da vardır ama insanda biraz gayret edeyim iyi olup da bakalım ben gelecek seneye yaşayacak mıyım?

Bakalım ramazandan sonra yaşayacak mıyım? Bir daha bu orucu tutabilecek miyiz? E Allahu Teâlâ bugün sıhhat vermiş, kuvvet de vermiş elhamdülillah. Nimetler de bol mu bol cennet gibi her taraf. E bu, bu şeyde insan, bu mevsimde bu orucu tutmazsa artık ona nasıl Müslüman diyeceğiz bilmem. Onun için Müslüman'ın kökü üç şey buyuruyor. Müslümanlık üç esası dayanır. Kelime-i şehadet bir, namaz iki, oruç üç. Zekâtla haccı karıştırmıyor. Çünkü o zengine mahsus. Öteki de yine zenginler sağlamalı. Ama bu üç şey, fakir de olsan, hasta da olsan, her ne olursan ol, herkes mükellef bu üç şeyi yapmakta. Bunu yapmayanın akıbeti çok vahimdir.

Allah muhafaza.

Onun için nimetin tamamı ancak cennete girmekle ve cehennemden kurtulmakla olur. Bu hadis uzunca. Bunu bir daha dersimize bırakalım. İnşallah Cenâb-ı Hak affetsin. Şimdi hatme edeceğiz. Dualar da ederiz.

Cenâb-ı Hak, bütün oruçlarımızı dergâhında kabul buyursun da bütün Ümmet-i Muhammed'in selametler ihsan buyursun.

Allah'ın yasak ettiği şeylerden de korunup kaçınmayı vazife bilen kullarından eylesin. Dünyaya aldanıp da Allah'ın yasaklarına cesaret eden insanlar, Allah'ın yasaklarına cesaret ediyor, Peygamber'in yasaklarına cesaret ediyor. Bunları hiçe sayıyor, yapıveriyor. Bu çok acı bir şey.

Bu mülkün sahibi Allah'tır. Biz de O'nun kullarıyız. Kula düşen vazife, kendisinin yaradana itaat. Kula düşen vazife, eğer Allah'ını biliyorsa ve o Allah'ı sevmek mecburiyetindeyiz, O'nu seviyorsa O'nun yapma dediklerini yapmamak ve yap dediklerini de yapmamız lazım. Onun için yapmayı kolay da, asıl yapma dediklerini yapmamak biraz müşkül.

Onun için de bizim cesaretimiz, gayretimiz lazımdır ki, Allah böyle paralara, derslere,

şehvetlere aldanıp da, günah işleyen kullarından etmesin bizleri. Bu ramazan hürmetine.
El Fâtiha.

Mehmet Zahid KOTKU
İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

